



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudkyň Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., v právní věci žalobce **P. V.**, bytem T. 35, v řízení zastoupeného JUDr. Irenou Tšponovou, advokátkou se sídlem Přerov, Kratochvílova 15, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství** se sídlem Brno, Masarykova 31, o žalobě proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ostravě ze dne 20.6.2012 č.j. 2129/12-1500-807169, ve věci daňového penále,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhá přezkoumání rozhodnutí Finančního ředitelství v Ostravě ze dne 20.6.2012 č.j. 2129/12-1500-807169, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Finančního úřadu v Přerově ze dne 16.11.2011 č.j. 186408/11/393940807073, jímž byla vůči žalobci nařízena daňová exekuce.

Namítá, že

- 1) v době, kdy byl vydán penalizovaný platební výměr, byla na majetek žalobce nařízena exekuce Exekučním příkazem JUDr. Tomáše Vrány, soudního exekutora v Přerově, prodejem podniku, kdy správcem podniku byl ustanoven Ing. Vladimír Dömisch, který ke svému zastupování dále zmocnil Ing. Šelleho. Ani jednomu z nich však nebyl žádný platební výměr doručen, proto nikdy nenabyl právní moci. Pokud dříve správce podniku odmítl žalobce v daňovém řízení zastupovat, toto své stanovisko přehodnotil, jak dal správci daně najevo právě předložením plné moci pro Ing. Šelleho;
- 2) prvostupňový exekuční příkaz je nepřezkoumatelný, když je vydán k vymožení nedoplatku 2 035 083,- Kč, aniž je dále specifikováno, jak tento nedoplatek vznikl, příp. na jaké dani. Pokud je dále uvedeno, že se jedná o daň z příjmu ve výši 1 972 513,- Kč a 62 570,- Kč s uvedením čísel jednacích, podle odůvodnění se jedná o daňové penále. Žalobce se tudíž může pouze domnívat, že je po něm požadován úrok z prodlení, navíc nesprávně označený jako daňové penále.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby, kdy plně odkazuje na obsah napadeného rozhodnutí.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není.

Z obsahu správních spisů soud zjistil, že Finanční úřad v Přerově dne 14.5.2007 vystavil, dne 16.5.2007 vypravil a dne 5.6.2007 žalobci doručil dodatečný platební výměr č. 1070000717 č.j. 71420/07/393912/3404, kterým žalobci dodatečně vyměřil daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2002 ve výši 1.046.612,- Kč; tento platební výměr nebyl napaden odvoláním.

Dne 6.11.2007 pak Finanční úřad v Přerově vydal platební výměr na daňové penále za r. 2005 a tento žalobci doručil 27.11.2007. Odvolání proti němu zamítlo Finanční ředitelství v Ostravě rozhodnutím ze dne 25.6.2008. To však bylo zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 29.6.2011 č.j. 22 Af 16/2010-88, kdy krajský soud – vázán právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10.3.2010 č.j. 5 Afs 82/2009-63 – vyslovil, že platební výměr měl být doručen právě Ing. Šellemu, k čemuž nedošlo.

Následně Finanční úřad v Přerově doručil platební výměr ze dne 6.11.2007 žalobci (nikoli Ing. Šellemu) znovu. Nové odvolání proti němu bylo zamítnuto napadeným rozhodnutím. V něm dospěl jednak k závěru, že na posuzovaný případ nedopadá § 338k odst. 6 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o.s.ř.“), jednak zdůraznil, že správce podniku výslovně sdělil, že žalobce v řízení, ve kterém byl vydán platební výměr ze dne 5.6.2007, zastupovat nebude. K plné moci pro Ing. Šelleho nelze přihlížet, neboť správce podniku by – i v případě jeho oprávnění k zastupování žalobce – musel vystupovat osobně.

Krajskému soudu je ze spisu sp. zn. 22 Af 41/2010 známo, že dne 21.6.2006 správce podniku žalobce Ing. Vladimír Dömisch sdělil Finančnímu úřadu v Přerově, že je absolutně vyloučeno, aby za žalobce v daňovém řízení jednal. Následně byla správci daně byla předložena plná moc ze dne 6.11.2006, kterou Ing. Vladimír Dömisch jako správce podniku žalobce zmocňuje Ing. Milana Šelleho k provádění veškerých úkonů a zastupování ve vztahu k povinnostem správce podniku vůči Finančnímu úřadu v Přerově.

Dále krajský soud zjistil, že nedostatky platebního výměru namítal žalobce již v odvolání, kdy odvolací orgán k této námitce uvedl, že „*daňové penále bylo*

ke dni 14.11.2011 vyčísleno ve výši 2.035.083,- Kč (což odpovídá součtu částek /.../ dle rozhodnutí č.j. /.../ a daňový subjekt (dlužník) obdržel vyznění o výši nedoplatku dne 1.11.2011 /.../ Skutečnost, že penále ve výši 2.035.083,- Kč bylo vyčísleno ke dni 14.11.2011, znamená, že k tomuto datu výše penále dle uvedených rozhodnutí činila tuto částku /.../“.

Krajský soud si je vědom vývoje předcházejícího řízení žalobce proti žalovanému vedeného Krajským soudem v Ostravě původně pod sp. zn. 22 Ca 249/2008, později pod sp. zn. 22 Af 16/2010, a dalšího předcházejícího řízení sp. zn. 22 Af 41/2010, jejichž průběh rekapituluje:

- dne 18.6.2009 rozsudkem č.j. 22 Ca 249/2008-39 krajský soud zamítl žalobcovu žalobu, když dospěl k závěru, že ve smyslu § 338k odst. 6 o.s.ř. ve spojení s § 71 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „e.ř.“), je správce podniku ve sporech a v jiných řízeních, v nichž je povinný účastníkem a které se týkají podniku, oprávněn povinného zastupovat i bez jeho souhlasu; má přitom obdobné postavení jako zástupce účastníka na základě procesní plné moci. V těchto případech je pak povinností finančních orgánů správce podniku, který je oprávněn povinného jako účastníka řízení na základě zákonného zmocnění zastupovat, informovat o probíhajícím řízení a umožnit mu vyjádřit se k tomu, zda bude povinného (žalobce) v daném řízení zastupovat či nikoli. Uvedené však neznamená, že by se nařízením exekuce a ustanovením správce podniku něco změnilo na postavení žalobce jako daňového subjektu ve smyslu § 6 odst. 1 ZSDP. Správci podniku vzniká pouze oprávnění dle § 338k odst. 6 o.s.ř. a je na jeho vůli, zda jej využije či nikoliv, přičemž se nestává daňovým subjektem místo povinného (žalobce). K případnému porušení povinností správcem podniku při výkonu jeho funkce nelze při posouzení otázky, zda žalobce jako povinného v daňovém či soudním řízení zastupoval, přihlížet, protože dle § 338k odst. 6 o.s.ř. jde pouze o oprávnění správce podniku a je tak výlučně na jeho vůli (i odpovědnosti), zda tohoto oprávnění využije či nikoliv;
- uvedený rozsudek krajského soudu byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 10.3.2010 č.j. 5 Afs 83/2009-63¹⁾, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že dle ust. § 338k odst. 6 o.s.ř. ve spojení s ust. § 71 e.ř. je správce podniku ve sporech a v jiných řízeních, v nichž je povinný účastníkem a které se týkají podniku, oprávněn povinného zastupovat i bez jeho souhlasu; má přitom obdobné postavení jako zástupce účastníka na základě procesní plné moci. Z citované právní úpravy lze naopak dovodit, že správce podniku v daňovém řízení bude vždy zastupovat povinného, a to i bez jeho souhlasu. V případě nařízení exekuce a ustanovením správce podniku sice povinný neztrácí způsobilost být daňovým subjektem dle ust. § 6 odst. 1 ZSDP, výkon jeho práv a povinností je však omezen tím, že je nevykonává povinný osobně, nýbrž prostřednictvím správce podniku. *Per analogiam* lze do určité míry postavení a úlohu správce podniku přirovnat např. k postavení insolvenčního správce, disponuje obdobnými právy a povinnostmi jako daňový subjekt, a je nutno na něj takto v daňovém řízení i nahlížet. Rovněž nelze vyloučit, aby si osoba, jež je oprávněna jednat za daňový subjekt, zvolila svého zástupce;
- krajský soud, při respektování závaznosti právního názoru Nejvyššího správního soudu v této věci (§ 110 odst. 3 s.ř.s.) rozsudkem ze dne 29.6.2011 č.j. 22 Af 16/2010-88 žalobě vyhověl;

¹⁾ všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz

- rozsudkem ze dne 15.12.2011 č.j. 22 Af 41/2010-23 však již krajský soud obnovnou žalobcovu žalobu zamítl, když měl za to, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.3.2010 č.j. 5 Afs 82/2009-63 nepředstavuje ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu k předmětné otázce, když Nejvyšší správní soud již 29.4.2010 v rozsudku č.j. 8 Afs 49/2009-73, bez předložení věci rozšířenému senátu podle § 17 s.ř.s. a bez zaujetí plenárního stanoviska podle § 19 s.ř.s., vyslovil, že pokud mají správní orgány povinnost dotázat se správce podniku, zda hodlá uplatnit své právo jednat ve správním řízení za povinného, nelze v případném porušení této povinnosti spatřovat vadu řízení mající za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. Daňovým subjektem totiž i nadále v takových případech zůstává sám povinný a to, že správní orgány jednaly s ním a nikoli se správcem podniku, nemůže povinný namítat účinně ve svůj prospěch jako podstatnou vadu řízení. Stály tak proti sobě dva vzájemně rozporné rozsudky Nejvyššího správního soudu. Za této situace se krajský soud necítil být vázán dosavadní rozhodovací činností Nejvyššího správního soudu, která by představovala ustálenou judikaturu soudů rozhodujících ve správním soudnictví. Krajský soud tedy setrval na svých závěrech vyslovených v rozsudku ze dne 18.6.2009 č.j. 22 Ca 249/2008-39, tzn. že ve smyslu § 338k odst. 6 o.s.ř. ve spojení s § 71 e.ř. je správce podniku ve sporech a v jiných řízeních, v nichž je povinný účastníkem a které se týkají podniku, oprávněn povinného zastupovat i bez jeho souhlasu; má přitom obdobné postavení jako zástupce účastníka na základě procesní plné moci. V těchto případech je pak povinností finančních orgánů správce podniku, který je oprávněn povinného jako účastníka řízení na základě zákonného zmocnění zastupovat, informovat o probíhajícím řízení a umožnit mu vyjádřit se k tomu, zda bude povinného (žalobce) v daném řízení zastupovat či nikoli. Uvedené však neznamená, že by se nařízením exekuce a ustanovením správce podniku něco změnilo na postavení žalobce jako daňového subjektu ve smyslu § 6 odst. 1 ZSDP. Správci podniku vzniká pouze oprávnění dle § 338k odst. 6 o.s.ř. a je na jeho vůli, zda jej využije či nikoliv, přičemž se nestává daňovým subjektem místo povinného (žalobce). K případnému porušení povinností správcem podniku při výkonu jeho funkce nelze při posouzení otázky, zda žalobce jako povinného v daňovém či soudním řízení zastupoval, přihlížet, protože dle § 338k odst. 6 o.s.ř. jde pouze o oprávnění správce podniku a je tak výlučně na jeho vůli (i odpovědnosti), zda tohoto oprávnění využije či nikoliv. Postavení insolvenčního správce a konkurzního správce jsou definována odlišně. Pro úplnost krajský soud dodal, že má za to, že tento závěr není v rozporu s jeho dosavadní rozhodovací činností, když opačný názor zaujal v rozsudku ze dne 29.6.2011 č.j. 22 Af 16/2010-88 jen proto, že byl v této věci vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, jak byl vysloven v rozsudku ze dne 10.3.2010 č.j. 5 Afs 82/2009-63; dále v tomto rozsudku zaujal krajský soud názor, že předložil-li následně Ing. Šelle plnou moc, podle které měl být zmocněn k zastupování správce podniku zastupujícího žalobce, nemohl mít tento úkon podle názoru podepsaného soudu žádné účinky, když se jedná o plnou moc udělenou v rozporu s ustanoveními § 22 a násl. o.s.ř., která nepřipouštějí zastoupení správce podniku dalším zástupcem;
- rozsudek č.j. 22 Af 41/2010-23 napadl žalobce kasační stížností, kdy v kasačním řízení byla věc předložena rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu, který se k věci vyslovil usnesením ze dne 30.10.2013 č.j. 1 Afs 2/2012-93, v němž dovodil, že pokud se řízení týká podniku daňového subjektu, ujasní si správce daně, zda správce podniku využívá svého oprávnění dle § 338k odst. 6 o.s.ř., tzn. zda projevil vůči správci daně svou vůli zastupovat daňový subjekt. Není-li tomu tak, doručuje správce daně písemnosti přímo daňovému subjektu, nikoli správci podniku (srov. zejm. odst. 56 odkazovaného usnesení). Současně však bylo vysloveno též (odst. 59

a 60 odkazovaného usnesení), že z žádného ustanovení o.s.ř. nelze vyvodit nezbytnost bezpodmínečného osobního výkonu každého jednotlivého úkonu správce podniku, tzn. správce podniku může k zastupování daňového subjektu dále zmocnit i další osobu.

Krajský soud zdůrazňuje, že skutková situace ve věci vedené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 1 Afs 2/2012 je toutéž situací téhož žalobce, která má být soudem posouzena i nyní.

Krajský soud se – shodně jako v dříve posuzovaných věcech – plně ztotožňuje se závěrem rozšířeného senátu, že neprojevili-li správce podniku správci daně svou vůli zastupovat daňový subjekt, vůči jehož podniku je vedena exekuce, doručuje správce daně písemnosti přímo daňovému subjektu, nikoli správci podniku. Krajský soud opakuje, že správci podniku vzniká pouze oprávnění dle § 338k odst. 6 o.s.ř. daňový subjekt zastupovat a je na jeho vůli, zda jej využije či nikoliv, přičemž se nestává daňovým subjektem místo povinného (žalobce). K případnému porušení povinností správcem podniku při výkonu jeho funkce nelze při posouzení otázky, zda žalobce jako povinného v daňovém či soudním řízení zastupoval, přihlížet, protože dle § 338k odst. 6 o.s.ř. jde pouze o oprávnění správce podniku a je tak výlučně na jeho vůli (i odpovědnosti), zda tohoto oprávnění využije či nikoliv.

Pod tíhou zásadního usnesení rozšířeného senátu však krajský soud ustupuje ze svých dosavadních závěrů k otázkám možnosti dalšího zastoupení správce podniku. V nyní posuzovaném případě však má za to, že předložení plné moci, která opravňovala Ing. Šelleho k zastupování správce podniku správci daně, není samo o sobě pro posouzení této věci rozhodné.

Krajský soud zdůrazňuje, že správce podniku výslovně a kategoricky správci daně sdělil, že žalobce v řízení zastupovat nebude. Krajský soud má za to, že k účinné změně takového kategorického stanoviska sice dojít může, musí se tak ovšem stát opět zcela výslovným prohlášením správce podniku, že daňový subjekt již zastupovat hodlá, a to případně i prostřednictvím výslovného prohlášení dalšího zástupce.

Pouhé předložení plné moci pro další osobu takovým výslovným projevem není. Zmocnění další osoby správcem podniku je totiž možné i pro případ, že prostřednictvím této třetí osoby správce podniku toliko zjišťuje z daňového spisu relevantní informace, na základě kterých se teprve rozhodne, zda svého zástupčího oprávnění podle § 338k odst. 6 o.s.ř. využije či nikoli. Krajský soud proto opakuje, že výslovný projev vůle správce podniku zastupovat žalobce v daňovém řízení vůči správci daně nikdy učiněn nebyl, a to ani ústy (příp. písemným projevem vůle) Ing. Šelleho.

Za této situace krajský soud uzavírá, že účastníkem daňového řízení zůstal za shora popsané skutkové situace sám žalobce, nezastoupený správcem podniku. Daňové orgány proto postupovaly zcela v souladu se zákonem, doručovaly-li písemnosti v daňovém řízení přímo žalobci, nikoli správci podniku.

Namítá-li žalobce nepřezkoumatelnost rozhodnutí správce daně I. stupně s tím, že neví, zda je exekuvována samotná daň (jistina), úrok z prodlení či daňové penále a skutečnost, že penále bylo vyčísleno k 14.11.2011, zatímco žalobce byl o něm vyrozuměn o 14 dní dříve, tyto skutečnosti byly jasně žalobci osvětleny v odvolacím rozhodnutí. Žalobce žalobou nenapadá správnost závěrů odvolacího orgánu o těchto

skutečnostech, pouze odvolací námitku přesouvá výše před správní soud, aniž by napadal nesprávnost či nezákonnost rozhodnutí o odvolání.

Krajský soud proto zdůrazňuje, že předmětem jeho přezkumu je správní řízení jako celek (§ 75 s.ř.s.), tj. včetně řízení odvolacího, kdy předmětem přezkumu ve správním soudnictví je především napadené, tj. odvolací, rozhodnutí. Pakliže žalobní bod nesměřuje proti takovému (odvolacímu) rozhodnutí, které odvolací námitku obdobnou žalobnímu bodu řádně vypořádalo, směřuje uplatněný žalobní bod zcela mimo rozsah soudního přezkumu.

Podmínkou žaloby proti rozhodnutí je dále poškození žalobce na jeho právech (§ 65 s.ř.s.). Napadeným (odvolacím) rozhodnutím bylo žalobci jasně vysvětleno, že součet částek 1 972 513,- Kč a 62 570,- Kč je 2 035 083,- Kč, že se jedná o nedoplatek na penále, jak a kdy byl o něm žalobce zpraven a ke kterému dni bylo penále vypočteno. Žalobce tedy nebyl na svém právu být schopen exekuvanou pohledávku v daňovém řízení (jako celku) zkrácen, případné poškození tohoto jeho práva totiž bylo zhojeno nejpozději v odvolacím řízení. Krajský soud na tomto místě dodává, že zák. č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, nikterak neomezuje odvolací orgán v možnosti reparovat případná pochybení správce daně I. stupně v daňovém řízení, naopak takový požadavek na odvolací orgán přímo klade, jak vyplývá m.j. z nemožnosti vrácení věci odvolacím orgánem správci daně I. stupně k novému projednání a rozhodnutí (srov. § 116 odst. 1 daňového řádu).

Vzhledem k tomu, že veškeré žalobcem uplatněné žalobní body byly shledány nedůvodnými, krajský soud žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení žádné náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

V Ostravě dne 6. března 2014

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu